

©2005

Przewodnik do Badań Wpisów Żydowskich w Aktach Metrykalnych w Polsce

Polskie archiwa zawierają przebogata kolekcję żydowskich akt metrykalnych, które zachowały się przez lata wojenne. Baza danych pod nazwą **Jewish Records Indexing – Poland** zajmuje się sporządzaniem spisów katalogowych (indeksowaniem) tych akt a także i innych dokumentów. Ta wysoce ceniona baza danych, stała się zasadniczym narzędziem w rękach badaczy historii rodzinnych oraz zmieniła sposób, w jaki przeprowadzane są badania żydowskich aktów metrykalnych z terenów Polski przed- i powojennej. Baza ta opiera się na trzech podstawowych źródłach informacji:

Mikrofilmy LDS Aktów Metrykalnych w Polskich Archiwach Państwowych

Akta metrykalne z okresu od 1860 do 1865 roku (a czasami i z lat późniejszych) są zmikrofilmowane przez Mormonów, czyli członków Kościoła Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (zwanego Latter Day Saints lub skrótowo LDS) i następnie udostępniane przez nich w Centrach Historii Rodzinnej LDS na całym świecie. Istnieje około 2,000 mikrofilmów zawierających akta metrykalne Żydów z ponad 570 polskich miast i miasteczek. Te mikrofilmy stanowiły pierwsze źródło indeksów tworzonych przez JRI-Poland i nadal stanowią podstawę przeszukiwalnej bazy danych.

Prosto z Polskich Archiwów Państwowych

W lipcu 1997 roku, Jewish Records Indexing-Poland zawarło umowę z polskimi Archiwami Państwowymi (AP), w celu umożliwienia indeksowania żydowskich akt metrykalnych, będących w posiadaniu AP i dotychczas nie skopiowanych przez Mormonów (LDS). Są to zwykle akta z lat 1865-1903.

W roku 2000 projekt JRI-Poland/Polskie Archiwa Państwowe został rozszerzony i obejmuje teraz spisy przeszło miliona metryk z 86 miast z byłej wschodniej części Galicji (obecnie część Ukrainy). Metryki te są przechowywane w tzw. AGADzie, czyli w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie.

Dzięki dodaniu tych nowych wpisów, informacje o setkach tysięcy żydowskich danych metrykalnych z końca XIX i początku XX wieku są teraz łatwo dostępne poza Polską. Nie ma już potrzeby angażowania Archiwów Państwowych czy też prywatnych badaczy do wyszukiwania starych dokumentów.

Inne źródła

Wykonując swoją misję spisywania aktów metrykalnych o genealogicznej wartości, JRI-Poland dodaje dane z innych rozmaitych źródeł, jak na przykład Żydowskiego Instytutu Historycznego w Warszawie, cmentarzy w Polsce, a także ogłoszeń urodzin, ślubów, zgonów i ogłoszeń sądowych w gazetach. JRI-Poland indeksuje [kataloguje] Księgę Adresową Polski (Handlu i Przemysłu) z 1929 roku, zawierającą spis setek tysięcy ludzi mieszkających na dzisiejszych i dawnych terenach Polski, włącznie z terenami, które są teraz częścią okolicy Wilna na Litwie, okolicy Grodna na Białorusi, w okolicy Wołynia i we wschodniej Galicji, w dzisiejszej części zachodniej Ukrainy. Te spisy są często jedynymi dostępnymi źródłami informacji o żydowskiej ludności przedwojennej Polski. Indeks miast do książki adresowej nie tylko może być przeszukiwany, ale także umożliwia on oglądanie zdjęć stron księgi.

**2,7 miliony
akt metrykalnych
z 400 polskich
miast
zostało już
zindeksowanych**

Jak używać bazy danych JRI-Poland

Strony internetowe "Wasze Miasto", udostępnione przez JRI-Poland, umożliwiają zorientowanie się jakie akta z danego miasta są dostępne w Polskich Archiwach Państwowych, i czy były one mikrofilmowane przez LDS. Często jednak badacze historii rodziny nie są pewni skąd pochodzą ich przodkowie. Wyszukując z przeszło miliona żydowskich aktów metrykalnych pochodzących, z tysiąca polskich miast i wsi, ta baza danych może szybko odnaleźć gdzie znajdują się urzędowe dokumenty na temat danej rodziny. Tę bazę można także przeszukiwać metodą *Daitch-Mokotoff Soundex*, który umożliwia odnalezienie podobnie brzmiących wpisów. Fakt, że baza ta pozwala na wyszukiwanie osób i miast, nie oznacza niestety, że można otrzymać wszystkie metryki z poszczególnego miasta. Jednakże jeśli np. dane z małej osady są wymienione w aktach większego miasta, to wtedy badacz, przeszukując akta tego miasta, może odnaleźć akta z danej osady i ustalić w jakiej grupie aktów metrykalnych ta osada się znajduje. Chociaż większość przeszukiwań może być wykonana w zawężonym zasięgu geograficznym, niedawne dwa duże dodatki do bazy danych JRI-Poland: paszporty emigracyjne z Żydowskiego Instytutu Historycznego oraz powojenne ogłoszenia sądowe w Monitorze Polskim wymagają, żeby badacz przeszukiwał całą bazę danych i nie ograniczał przeszukiwań do konkretnego rejonu geograficznego.

Baza danych JRI-Poland jest często pierwszym wielkim krokiem w poszukiwaniach genealogicznych. Pomimo faktu, że nie zawiera ona faktycznych akt metrykalnych, wyniki przeszukiwań pozwalają na identyfikację indeksu z nazwiskiem, numerem metryki i rokiem wpisu (ale nie koniecznie z datą zdarzenia opisanego aktem). Wyniki przeszukiwań podają także numer mikrofilmu LDS, który można zamówić i sprawdzić dany dokument w Bibliotece Historii Rodzinnej LDS.

W wypadku, kiedy metryki nie były mikrofilmowane przez Mormonów, na naszej stronie internetowej znajdują Państwo prosty formularz do zamówień metryk z Polskich Archiwów Państwowych.

Listy Nazwisk

Strona zawiera także Listy Nazwisk („Surname Lists”) pobrane z aktów metrykalnych większości miast, w których takowe listy były sporządzone. Lista ta zawiera wszystkie nazwiska i ich pisane kombinacje, tak jak były zapisane przez prowadzącego rejestry akt cywilnych. Jest ona szczególnie pomocna dla tych badaczy, którzy nie pamiętają wszystkich nazwisk w ich drzewie genealogicznym. Daje ona też możliwość spostrzeżenia nietypowej pisowni nazwiska, które inaczej nie byłoby odnalezione przez wyszukiwanie podobnie brzmiącego nazwiska/miasta metodą *Daitch-Mokotoff Soundex*”.

Aby rozpocząć przeszukiwanie bazy danych kliknij na PRZESZUKUJ BAZĘ czyli:

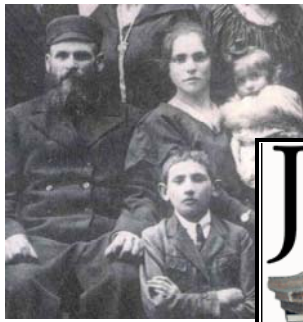

Sprawdź JewishGen Family Finder www.jewishgen.org/jgff czy pojawiły się nowe nazwiska; dołącz swoje nazwiska/miasta do JewishGen Family Finder. Sprawdź Shtetl CO-OP, czy pojawiły się nowe miasta. Nabyj rzeczywistą metrykę/świadczenie, skopiuj albo zrób wyciąg i zapisz ważną informację. Dołącz tę ważną nową informację do swojego drzewa genealogicznego.

- Zauważ, że numery Mikrofilmów LDS czy odnośnik do Polskich Archiwów Państwowych, są zamieszczone u dołu wyników przeszukiwania.
- Zamów mikrofilm LDS w mormońskim Centrum Historii Rodziny albo zamów metryki w Polskich Archiwach Państwowych (używając formularza on-line).

Obsługa Wyszukiwarki JRI-Poland

WYSZUKAJ NAZWISKO TOBIAZ						
(uwaga: oryginalne wyniki przeszukiwania ukazują się na ekranie z nagłówkami po angielsku)						
Baza Danych LOMZABIR (Łomża Okres Polski Urodziny)						
Gubernia: Łomża /Województwo: Białystok						
Nazwisko	Imie	Rok	Rodzaj	Akt	Nazwisko Ojca	Nazwisko Matki
TOBIAZ	Maryam	1884	B	30	Szolim Izraelowicz	Malka
TOBIAZ	Chiam	1886	B	21	Moszk Idzkowicz	Chia Ryfka
TOBIAZ	Josk	1886	B	11	Symon Davidowicz	Leja
Baza danych LOMZAMAR (Łomża Okres Polski Śluby)						
Gubernia: Łomża /Województwo: Białystok						
Nazwisko	Imie	Rok	Rodzaj	Akt	Nazwisko Ojca	Nazwisko Matki
TOBIAZ	Sora Ryfka	1832	M	6	Idzk Izraelowicz	Devorah
KATZ	Yitzhak	1832	M	6	Moszk Idzkowicz	Leja
Baza Danych LOMZADEA (Łomża Okres Polski Zgony)						
Gubernia: Łomża /Województwo: Białystok						
Nazwisko	Imie	Rok	Rodzaj	Akt	Nazwisko Ojca	Nazwisko Matki
TOBIAZ	Sora Ryfka	1832	D	60	Idzk Izraelowicz	Sora
TOBIAZ	Naftel	1834	D	25	Moszk Idzkowicz	Ryfka
TOBIAZ	Chackiel	1834	D	11	Symon Davidowicz	Sora Leja
Baza danych						
Numer filmu LDS lub informacja kontaktowa						
LOMZABIR	1199530, 1199531, 1199532, 1618507					
LOMZAMAR	CLICK HERE FOR INSTRUCTIONS					
LOMZADEA	CLICK HERE FOR INSTRUCTIONS					

Budowa Bazy Danych JRI-Poland

Jak są sporządzane indeksy miejscowości na podstawie mikrofilmów LDS?

Akta sprzed 1868 roku spisane alfabetem łacińskim są przepisywane przez wolontariuszy (ochotników) w Shtetl CO-OP (zobacz poniżej). Natomiast wpisy pisane cyrylicą (z ksiąg z zaboru rosyjskiego po roku 1867) są transliterowane przez wolontariuszy oraz specjalistów sponsorowanych przez osoby prywatne i żydowskie grupy genealogiczne.

Spisy z regionalnych oddziałów polskich Archiwów Państwowych

Spisywanie jest przeprowadzone kolejno, jedno archiwum po drugim. Na początku wybrany zostaje wolontariusz na funkcję „Koordynatora Archiwum”. Koordynator wybiera „Przewodników Miast” i koordynuje tworzenie inwentarza aktów zawartych w mikrofilmach wszystkich miast, które należą do jednego określonego archiwum. Dzięki temu lata/grupy aktów metrykalnych, które nie zostały sfotografowane przez LDS, są zamawiane. Kopie indeksów (czyli stron zawierających spisy alfabetyczne akt) z ksiąg, które nie zostały zmikrofilmowane, są nabywane przez JRI-Poland od oddziałowych archiwów. Fundusze są zbierane przez tzw. przewodników miast, a warszawski zespół JRI-Poland spisuje akta z każdego miasta. Akta metrykalne z okresu po roku 1867 w języku rosyjskim są przepisywane przez specjalny program komputerowy na litery łacińskie i w miarę jak fundusze pozwalają, są one dodawane do elektronicznej bazy danych JRI-Poland. Ta baza danych zawiera już indeksy z miast z przeszło połowy oddziałów w systemie Polskich Archiwów Państwowych, posiadających żydowskie akta metrykalne.

Z oddziału Archiwów Państwowych AGAD (Archiwum Główne Akt Dawnych)

Pod wieloma względami, akta metrykalne ze wschodniej Galicji różnią się od innych metryk indeksowanych przez JRI-Poland. Z tych miast nie istnieją mikrofilmy LDS. Akta są stworzone w formacie tabelarycznym i rzadko posiadają strony indeksowe. Akta te są napisane albo po polsku albo po niemiecku. Urzędnicy AGADu, pracujący poza normalnymi godzinami pracy, są zatrudnieni przez JRI-Poland do spisywania aktów prosto na arkusz elektroniczny Excel, używając procedur i szablonów opracowanych przez JRI-Poland. Akta AGADu są katalogowane metodycznie - w ten sam sposób dla każdego miasta. Szczegóły są wyjaśnione w odnośniku *“Galician Records Project at AGAD Archives/Projekt Aktów Galicyjskich w Archiwach AGADu”*, który mogą Państwo znaleźć na głównej stronie JRI-Poland w www.jri-poland.org.

Z mikrofilmów LDS w oparciu o inicjatywę JRI-Poland - Shtetl CO-OP

Shtetl CO-OP to grupa ochotników zainteresowanych rodzinnym miastem lub rejonem. Koszty kopiowania stron są dzielone przez członków danej grupy. Shtetl CO-OP spisuje skorowidze danego miast(a) z mikrofilmu LDS do elektronicznego arkusza. Pliki są weryfikowane i następnie dodane to głównej bazy danych.

Grupy Shtetl CO-OP ściśle współpracują ze sobą w badaniach i dzielą się uzyskanymi informacjami. Podczas gdy miasta o których dane mieszczą się tylko na jednym lub dwóch mikrofilmach są z reguły spisywane przez jednego zaangażowanego wolontariusza, współpraca zespołowa jest wymagana w przypadku miast, które miały duży procent ludności żydowskiej. Wolontariusze często współdziałają w badaniach i czasami przy okazji odkrywają rodzinne więzy.

Zapraszamy do zapoznania się z obecną aktualnej listą grup Shtetl CO-OP i zgłoszenia się na ochotnika, aby kierować i uczestniczyć w grupie Shtetl CO-OP dla swojego miasta. Proste wskazówki dla nowopowstających grup Shtetl CO-OP zostaną wkrótce opublikowane. Wolontariusze z Toronto, z JGS Copy Service, przychodzą z pomocą kopiując w tym celu indeksy (czyli strony zawierające spisy alfabetyczne akt).

Pomóż Budować Bazę Danych JRI - Poland

- Prowadź albo współpracuj z grupą Shtetl CO-OP.
- Pomóż wpisywać do bazy danych indeksy z miast/lat/mikrofilmów, które Cię interesują.
- Skopiuj i prześlij indeksy do użycia przez przyszłe grupy Shtetl CO-OP.

Pytania jak możesz pomóc prześlij do koordynatora grup Shtetl CO-OP, Pani Hadassy Lipsius na adres: shtetlcoop@jri-poland.org.

Skarbnica dla badań genealogicznych, genetycznych i innych

Baza danych przeszukuje nazwiska w ramach specyficznego miasta lub obszaru geograficznego. Z bazy tej korzystają nie tylko genealodzy i osoby które straciły łączność z rodzinami w wyniku holokaustu, ale także wiele szersze rzesze społeczne. JRI-Poland jest uznane przez międzynarodowe stowarzyszenia medyczne i naukowe, ponieważ baza ta umożliwi naszkicowanie historii medycznych rodzin pochodzących od Aszkenazy (w szczególności tych z większym ryzykiem stanów i chorób dziedzicznych). Historia JRI-Poland została opisana w wiosennym numerze Avotaynu (Vol. XVII, No.1) z roku 2001, 2 Międzynarodowym Przeglądzie Żydowskiej Genealogii (International Review of Jewish Genealogy) a także jest dostępna na naszym portalu.

Internetowa grupa dyskusyjna JRI-Poland

Zapisz się na listę grupy dyskusyjnej JRI-Poland. Dziel się informacją, bierz udział w dyskusjach o Polskich aktach metrykalnych, i otrzymuj częste komunikaty o bazie danych i innych związanych z nią sprawach. Żeby się zapisać na tę listę, po prostu wypełnij formularz WebForm podłączony u dołu głównej strony JRI-Poland:

[<www.jri-poland.org>](http://www.jri-poland.org)

Jewish Records Indexing - Poland

Dyrektor naczelny
Stanley M. Diamond
executivedirector@jri-poland.org

Z-ca dyrektora i Koordynator transliteracji Shtetl CO-OP
Hadassah Lipsius
shtetlcoop@jri-poland.org

Administrator WWW
Earl Wertheimer
webmaster@jri-poland.org

Kierownik bazy danych
Michael Tobias
databasemanager@jri-poland.org

Koordynator systemu zamówień JRI-Poland/PSA
Mark Halpern
PSA_Orders@jri-poland.org

Przewodnicząca internetowej grupy dyskusyjnej
Judy Baston
moderator@jri-poland.org

Wspomóż finansowo JRI-Poland
Dotacje umożliwią realizowanie wszystkich projektów indeksowania JRI-Poland w przyspieszonym tempie. Dotacje prosimy posyłać na adres:

Jewish Records Indexing-Poland
Sheila Salo, Treasurer (Skarbnik)
5607 Greenleaf Road
Cheverly, MD 20785
donations@jri-poland.org

Twoje dotacje powinny wyszczególnić miasto, lub tytuł projektu, albo „general indexing” (tzn. ogólne indeksowanie).

Jewish Records Indexing – Poland Inc. to niezależna, wolna od podatków, organizacja działająca w oparciu o przepisy sekcji 501(c)(3) Kodeksu Podatkowego USA. Dotacje uprawniają do odpisów podatkowych w USA. © JRI-7/2004

Krótki Przegląd Żydowskich Akt Metrykalnych z Ziem Polskich pod Zaborem Rosyjskim*

Lata	1808-1825	1826-1867	1868-1917	1918-1942
Rodzaj	Archiwa kościelne		Osobne rejestry żydowskie	
Język	polski		rosyjski	polski
Gdzie są Rejestry	Akta starsze niż 100 lat są umieszczone w okręgowych oddziałach Polskich Archiwów Państwowych. Mormoni sfilowali dużą ilość rejestrów, zwykle akta do około 1865r i czasami późniejsze (tylko niektóre miasta).**			Akta nowsze niż 100 lat są zwykle przechowywane w miejscowych oddziałach Urzędu Stanu Cywilnego.
Katalogowanie JRI-Poland	Ograniczone***	Grupy Shtetl CO-OP	Projekt Polskich Archiwów Państwowych	Niedostępne

* Tabela odnosi się tylko do aktów metrykalnych z miejscowości znajdujących się na terenach mających pewną autonomię pod zaborem rosyjskim zwanych Królestwem Polskim lub Polską Kongresową. Metryki z miejscowości, które są teraz częścią Polski (na przykład były części Galicji, Prusów, Guberni Grodzieńskiej) mają inny format, język i objęte okresy są inne (zobacz tablicę poniżej). Dokładniejsza informacja zawarta jest w publikacji napisanej przez Warren Blatta pod tytułem "Vital Records in Poland – A Primer", Kielce-Radom SIG Journal, Tom 1, Numer 2, Strony 3-7. Mogą państwo także przeczytać InfoFile (plik informacyjny) zamieszczony w JewishGen i napisany również przez Warren Blatta, pod tytułem "Poland Vital Records".

Szczegółowa informacja o żydowskich aktach metrykalnych z miast polskich i wschodnioeuropejskich znajduje się na głównej stronie internetowej Routes to Roots, Inc. pani Miriam Weiner: www.rtfoundation.org/index.html

** Można je przeglądać w mormońskich (LDS) Ośrodkach Historii Rodzinnej na całym świecie. Prawie połowa mormońskiej (LDS) kolekcji mikrofilmowej jest dostępna w Żydowskim Centrum Genealogicznym im. Douglas E. Goldman w Beth Hatfutoth - The Nahum Goldman Museum of the Jewish Diaspora w Tel Avivie. Lista dostępnych na mikrofilmach miast i rodzajów aktów metrykalnych może być ściągnięta z internetowej strony JRI-Poland.

*** Większości żydowskich metryk z tego okresu zawiera wyłącznie imię ojca (a nie jego nazwisko).

Krótki Przegląd Żydowskich Aktów Metrykalnych ze Wschodniej Galicji (Aktv AGAD)*

LATA	Do 1772	1772-1783	1784-1788	1789-1876	1877-1904	1905-1917	1918-1942
Galicja była częścią	Królestwa Polskiego	Cesarstwa Austriackiego					Rzeczpospolitej Polskiej
Obowiązek sporządzenia	Nie ma aktów metrykalnych		Kościół katolicki	Gmina żydowska	Gmina żydowska w imieniu rządu polskiego albo austriackiego		
Język			Łacinski	Zwykle Polski	Polski albo Niemiecki		Polski
Miejsce Rejestrów			Nie znaleziono w rejestrach katolickich	AGAD, Warszawa i/ albo Archiwa na Ukrainie/ we Lwowie		USC Warszawa i/ albo Archiwa na Ukrainie	
JRI-Poland Indexing				Tylko projekt AGAD - Archiwa Państwowe. Lwów nie jest dostępny.		Nie dostępne do indeksowania	
Dostępne w Polsce				Większości aktów dostępne. Początek - 1877 r.		Akta młodsze niż 100 lat są utrzymywane w Warszawskim Urzędzie Stanu Cywilnego	
Żeby rozstrzygnąć, czy akta istnieją i gdzie się znajdują				Korzystaj z archiwalnej bazy danych Miriam Weiner Routes to Roots Foundation, Inc. http://www.rtfoundation.org			
Żeby sprawdzić dostępność z Archiwów AGAD i status spisywania				Korzystaj z raportu statusu projektu JRI-Poland AGAD http://www.jewishgen.org/JRI-PL/agadtowns.html			

* Ta tablica odnosi się do żydowskich aktów metrykalnych z byłych miast polskich we wschodniej części Galicji (teraz na Ukrainie) dostępnych w Archiwum Głównym Akt Dawnych (AGAD) w Warszawie. Wschodnia Galicja to tzw. tereny zabużańskie. Akta metrykalne z polskich miast, które były kiedyś częścią zachodniej Galicji (na zachód od rzeki Bug) są przechowywane w regionalnych oddziałach polskich Archiwów Państwowych w danym rejonie.